

Un nou joiell de la nostra Seu

El Retaule de Sant Miquel de la Catedral de Tarragona

BREU ESTUDI DEL RETAULE

El retaule de Sant Miquel, que ha estat molts anys curosament guardat en el Museu Arxidiocesà, des d'avui, atorgant-li les honors que per el seu alt mèrit li pertocuen, presideix damunt l'austera però esvelta ara gòtica, de la capella del Corpus Christi, la Pinacoteca d'aquest Museu vivent que és la Primada i Metropolitana Catedral de Tarragona.

Aquesta Pinacoteca, en curs d'instal·lació, és una nova prova de l'otra exemplar i meritíssima de dignificació litúrgico-artística que porten a bon terme l'Emm. Sr. Cardenal Dr. Francesc Vidal i Barraquer, l'Excm. Capítol Metropolità i el seu Degà, S. E. el Sr. Bisbe Auxiliari Dr. Borràs, que, assessorats per l'arquitecte D. Bernardí Martorell i els arqueòlegs Mn. Joan Serra Vilaró i Dr. Mn. Pere Batlle Huguet, uneixen a llurs activitats en la direcció de l'obra empresa, el sentit litúrgic, l'amor intens i el perfecte coneixement del greu càrrec de responsabilitat que al seu damunt pesa.

DESCRIPCIO

Ens trobem amb aquest retaule de Sant Miquel, en presència d'una obra completa, i de una de les millors obres pictòriques que ha produït l'art gòtic català.

Consta de tres cossos, damunt bancal o pradella.

El conjunt és la representació pictòrica de quatre escenes, les

principals, de la Història de la Vida de Sant Miquel Arcàngel, i dels Arcàngels Gabriel i Rafael en els passatges de l'Anunciació i de Tobias respectivament, centrades per l'efigie del Patronímic, coronat el tot per el Calvari.

En el bancal, cinc passatges de la Passió de Nostre Senyor Jesucrist.

Les dues taules laterals, amiden 2'180 d'alt per 0'650 d'ample. La taula central, 2'480 d'alt per 1'060 d'ample i la pradella 2'570 de llarg per 0'660 d'alçària.

Les taules laterals de tres temes cada una, porten a guisa d'emmarcament, columnetes trenades, rematades per pinacle, i arquets, amb trens horitzontals dels temes centrals i inferiors, i fullatge i remat els superiors.

Un dosseret que es desenvolupa en set plans de llum diferents, amb arquets rematats per fulles trilobades, separa els dos temes de la taula central.

Uns arquets, suportats per columnetes trenades separen i emmarquen els cinc temes de la pradella.

Tota aquesta talla és ricament daurada.

L'espai lliure de la part superior de to blavós, dúu tema ornamental a base d'aus i fullatge.

L'or, és distribuït en els nimbes i en els campers del Calvari, del Sant Miquel i de les quatre escenes que directament a ell fan referència, així com en petits espais lliures de dos escenes de la pradella.

Finíssim tema floral, fet a base de puntillat, d'una perfecció i d'un alt sentit ornamental, agermana i lliga íntimament la part decorativa amb la part pictòrica del retaule.

Taula central

(1) Calvari. Es desenvolupa l'escena en un espai de 0'965 d'ample per 0'710 d'alt.

Centra l'escena destacant-se del fons daurat el Redentor; al peu de la Creu, agenollada Maria Magdalena, darrera ella, un personatge diu l'esponja. La testa és digna d'estudi i atenció per ésser resolta mestriolament en difícil escorç.

Un grup de personatges, cavallers, soldats i representants de la sinagoga, ocupen la part dreta; sota d'ells, tres jueus, en interessant i moguda baralla es juguen la túnica de Jesucrist.

A l'altre costat, un grup de guerrers recoberta la testa amb turbans i Longinos el centurió. Dessorat d'ells i en primer terme, el grup de les tres Maries i de l'apòstol Sant Joan.

Tota la grandiositat del moment que viuen els personatges representats, es plena del Misteri que presencien i que sols saben comprendre els sants personatges que hi figuren.

El Crist, plasma la representació dels sofriments de la seva agonia i mort.

(2) Sant Miquel. Ocupa un espai de 1'460 d'alt per 0'965 d'ample.

A 0'515 d'alt, és dividit per una zona que separa la part baixa d'un to morat, del camper daurat, del qual sobresurt l'efigie del Patronímic.

L'arcàngel el veiem ací en el moment de clavar la llança al monstre ferit que ell trepitja, donant-nos aquesta representació de Sant Miquel, amb tota la força, ponderació retinguda i gest elegant que en fan un bell exemple de la pintura catalana.

Taula lateral de l'Evangeli

(3) L'Anunciació. — El Mestre sap donar a l'escena l'íntim ambient familiar, agermanat amb la delicadesa i la finor de l'expressió de l'Arcàngel Gabriel en l'acte de pronunciar les paraules "Ave gratia plena Dominus tecum", i presentant-nos la Verge Maria auriolada per la seva noble humilitat, i plasmant el sentit de responsabilitat que contreu al resignar-se als designis de la Voluntat Divina.

(4). Representa la lluita dels Angels, presidits per l'Arcàngel Sant Miquel, contra els dimonis.

Sis Angels, i l'Arcàngel, l'únic que llueix armadura, endinsen llurs lances contra uns monstres alats que es precipiten a terra.

Remarquem com sab el mestre donar tot el moviment que requereix l'escena i com oposa i contrasta amb una seguretat i rapidesa a la finor dels Angels, la fantasia medieval dels monstres.

Ací trobem l'escena típicament representada en els retaules dedicats a Sant Miquel; el ja conegut passatge de la dedicació idel primer temple al seu nom pel passat, al cavaller Argan i el bisbe de la ciutat de Siponte.

Taula de l'Epístola

(6). L'Arcàngel Rafael i Tobias. Fent "pendaut" amb l'escena de

Fragment del retaule de Sant Miquel del Mestre Sant Jordi

Clivé Joan Sutrà

l'Anunciació, prescindint com en aquella del camper daurat, el mestre resol l'escena servint-li de fons un paisatge sobri centrat per el que vol representar el riu Tigris.

Aquest paisatge és digne d'estudi per la finor de tonalitats i per el que podríem dir-ne "impressionisme" de que fa gala l'autor.

Les testes de l'Arcàngel i de Tobias, són de per si soles obres d'art que ens situen aquest Mestre en primer pla de la nostra pintura.

(7). Sembla aquest tema voler representar la lluita dels cristians de Siponte i Benevento, presidits per l'Arcàngel, contra els indidels Neapolitans.

Escena plena de moviment i de vida; però en la que podem veure el "realisme" propi de l'època, essent-ne testimonis els personatges ja aterrats en el camp dels infidels.

(8). Aquesta escena ens presenta l'Arcàngel, centrat en la part superior i destacant-se del camper daurat, en una posició plena d'energia, empunyant l'espasa i aterrant l'Anticrist, que cau precipitat a terra, mentre a dreta i esquerra, uns grups de personatges, astorats, presencien el fet.

Quin alt sentit d'equilibri, de moviment, de composició respira aquest tema, que demostra clarament aquests dots del Mestre autor d'aquest retaule.

Pradella

(9) El Bes de Judes, o prendiment de Jesucrist.

No falta detall per a descriure minuciosament l'escena; ni Sant Pere tallant l'orella a Marcus, ni el deixeble predilecte girant l'esguard a Jesús, ni el cinisme de Judes al besar al seu Mestre, i damunt tots,

noble, serena, majestuosa, la figura del Crist.

(10). Pilat, es renta les mans, i abandona Jesús davant l'esguard encuriós i satisfet dels qui el volten i aconsellen.

(11). Jesús lligat a la columna, és assotat. — Del fons gris, sobresurt la figura del Crist; ella sola en els més nimis detalls, respira tots els sofriments i resignació que el Mestre sap donar-nos-hi.

Les expressions de brutalitat, força i venjança saciada dels personatges que ací veiem, són altres tantes mostres de l'habilitat de l'autor de l'obra.

(12). Coronació d'espines. — Si difícil és donar expressió a una testa, més ho és encara fer-la traslluir en una com la que ací trobem.

El pintor vol demostrar-nos el seu domini, al representar la testa de Jesús, mancada d'un element tan primordial com es la mirada. Ací tenim Jesús benats els ulls, però amb l'expressió de dolor que en aquest moment de la seva Passió li pertoca.

(13). Jesucrist, portant una enorme creu, cau vençut pel pes, la fatiga i dolor.

Fixem-nos amb el contrast que ens ofereix al costat de l'esguard esfereït, dolorós, de les Maries, l'ambient que respira el poble, la multitud satisfeta de poguer desfermar la set de venjança, d'odi, de sang...

INTENT DE FILIACIO

A quin moment de la Pintura catalana pertany aquest retaule? Mayer i Post, han dedicat al mateix pàgines senceres en llurs estudis sobre la pintura espanyola.

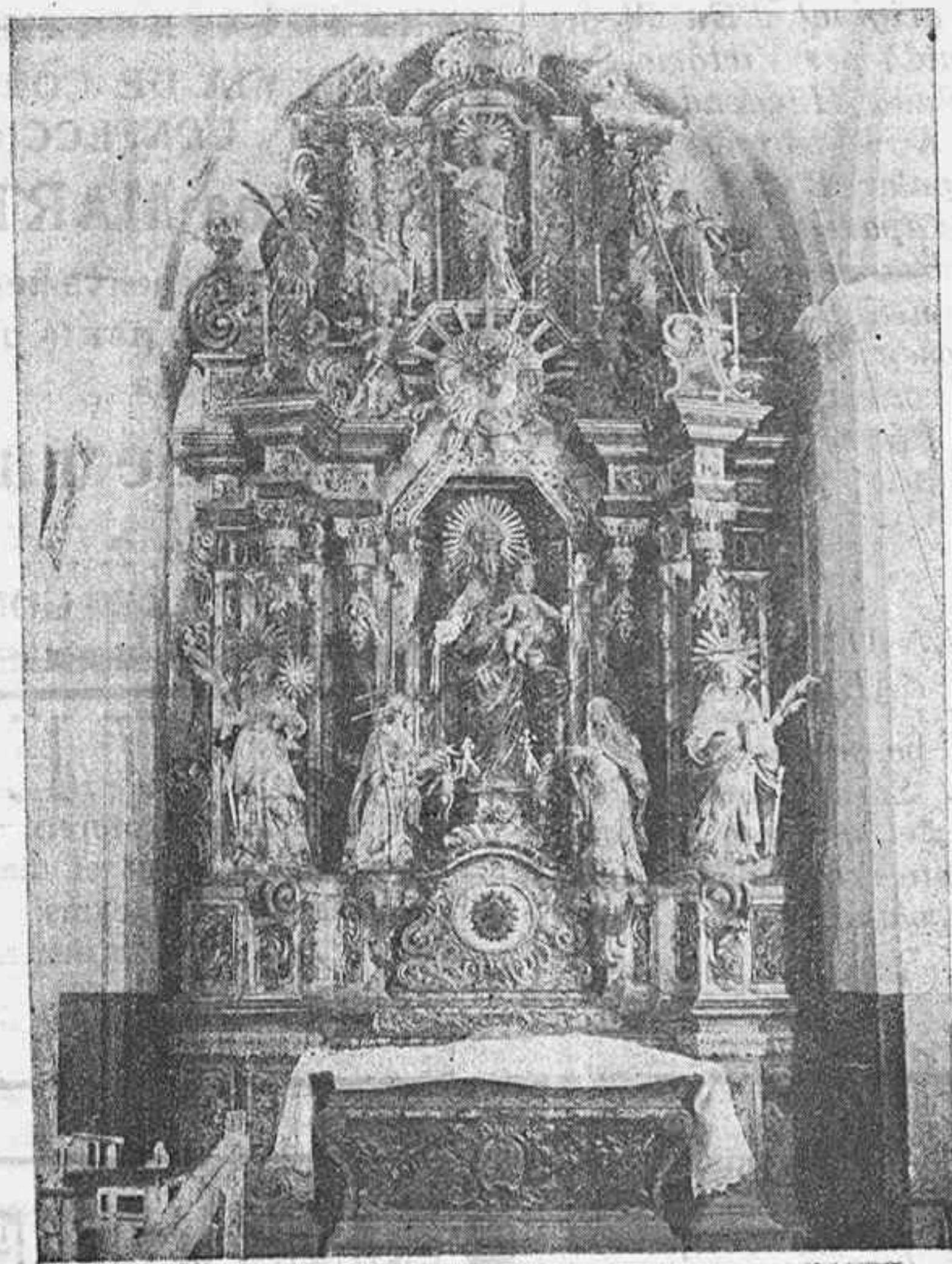

Fragment del retaule de Sant Miquel del Mestre Sant Jordi

Clivé Joan Sutrà

Art i Lletres

Vallmoll històric i artístic (1)

Retaula de l'Altar Major

Els orígens de Vallmoll es perden dins les obscures pregonesses de la prehistòria. Al terme d'aquí hi hem trobat diferents poblats o estacions ibèriques i romanes, totes molt interessants, on sense fer excavacions, a flor de terra, hi hem recollit material abundant, esmicolat però, per ésser gairebé tot en terres de conreu.

Els Cogolls. Cogoll és paraula ibèrica, que vol dir gep. En aquell indret hi ha tot de petits promontoris.

Hi hagué allí dos nuclis de població ben descompartits, un més primitiu, arrecerat al pendís d'un montijol, i, al pla de la vall, un xic més enllà, un altre amb restes romanes, d'on tenim ceràmica, trossos de marbre, monedes i un lleó mutilat, de pedra saldonenca, gairebé de tamany natural, amb senyals d'haver estat pintat de blanc (estucat).

Els Garrafols. Aquest nom és com Garraf i vol dir pendissos. És a la part occidental del terme. Hi hem trobat una sitja, amb molta cendra, una banya llavorada, estilets d'os, ceràmica pintada i un peu de premsa molt interessant.

El Bogatell. Com els altres, aqueixa paraula és, segons alguns filòlegs ben acreditats, pre-romana i probablement significa barri suburbí, en contraposició de la poli o ciutat.

Aquí hi hem trobat ceràmica ibèrica i romana i algunes monedes d'aquella època.

Altres dugues em podriem descriure, que potser eren vil·les romanes, on hi ha l'ormigó i estu-

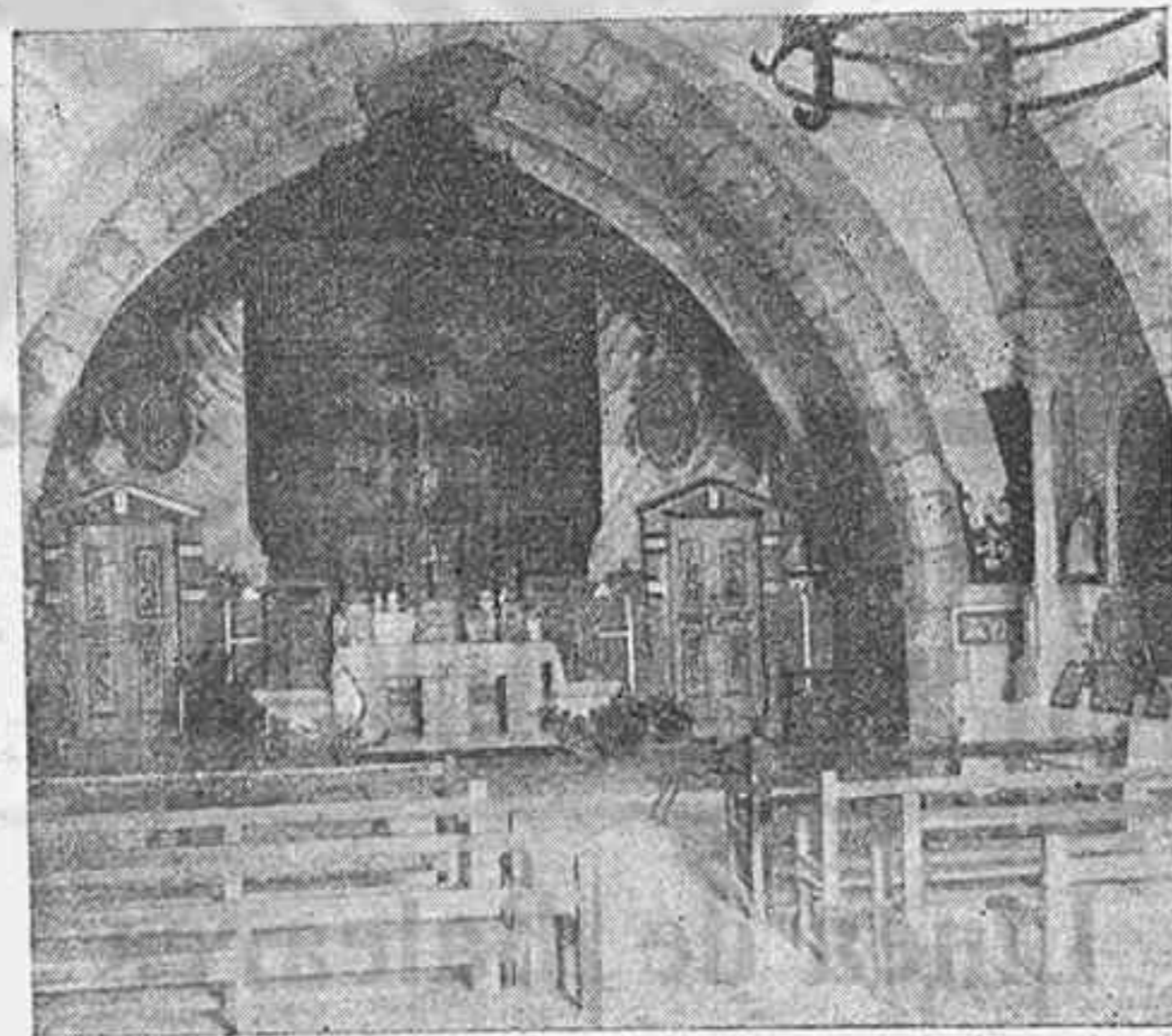
cats i s'hi troba ceràmica en abundor.

Tot el recollit, sobreposant-nos a les nostres mesquines possibilitats, ho hem col·locat en algunes vitrines, formant un petit Museu parroquial.

L'ESGLÉSIA

L'església actual es bastí l'any 1772, en temps de l'arquebisbe don Joan Lario. És d'estil neo-clàssic ideada per l'arquitecte de Tarragona Anton Rovira. Té tres naus molt espaioses, les laterals formen capelles i no creuer ni cúpula.

Llevat d'un que és plateresc i un

Vista interior de l'Ermita

de renaixement, procedents de l'església vella, els altres altars són barrocs, tots de molt bona factura. El retaula major és sumptuosíssim, una meravella de dibuix i de

talla, tot daurat de dalt a baix. La traça és d'en Bonifàs de Valls i la talla d'Anton Pallàs, escultor de Tarragona. Aqueix escultor feu quatre altars més, tots molt ben acabats.

La nostra parròquia és antiquíssima, en 1197, l'arquebisbe D. Berenguer de Vilademuls l'erigí en parròquia, segregant-la de Valls de la que era simple vicaria. Ho hem llegit en un document de l'arxiu de la Corona d'Aragó on hem trobat el nom del rector de Valls més antic dels coneguts fins ara En Pere d'Osca.

Llavors Vallmoll tingué com filials Puigpelat, Nulles, Bellavista avui però ja en són segregades.

L'ERMITA

Es començà l'any 1562 i fou acabada el 1566. És d'estil gòtic i renaixement tot barrejat. És un exemplar força interessant. Es feu en temps del rector Jeroni Verdera fill de Santa Coloma de Queralt, home de molta cultura. I fou obra de Guillem Godó, mestre d'obres de Riudoms.

El retaule actual és de 1580, pintat per Jaume Bas, francès. Abans però, en el curt lapse de 14 anys ja n'hi hagué un altre. És plateresc, tot de retaulons amb els misteris del Rosari pintats.

La imatge és corresponent a l'altar, de molt bona mà, tallada en fusta de xiprè segons hem comprovat darrerament, al sol·locar-la al nou tron.

Hi ha al voltant d'aquesta imatge i de l'ermita un enfilall de devocions i de gràcies i de tradicions, que són un encís de pietat i de poesia.

RAMON PINYES, Pvre.

(1) Amb motiu de les festes decennals de la restauració de l'ermita del Roser que es celebren avui a Vallmoll.

Tres poemes

ORBA

Sota un capell de pàmpols (volciadis capell) o vinya lassa, mires a mb grans de moscatell. Un dia la captaire, que a gratient es torba, te'ls furtarà, goluda. I tu restaràs orba.

BROT DE SALVIA

Em plau d'un brot de sàlvia, litúrgic, el perfum, conjur suau dels morts. Després al fogà el poso. I vaig seguint el fum d'incinerà els records.

NATURA MORTA

Núvol, trepada senalla, sol que rajava pel flanc. Miques de beira de palla, closca vermella de cranc.

GUERAU DE LIOST.

CRITIQUES

MONOGRAFIA DE L'ERMITA DE LA MARE DE DEU DEL ROSER DE VALLMOLL

pel Dr. Ramon Pinys, Pvre.

Acabada la lectura d'aquesta "Monografia de la Ermita de la Mare de Déu del Roser de Vallmoll" tot just apareguda, gràcies a l'esforç i constància de l'actual rector d'aquell poble Dr. Ramon Pinys, amb motiu de les festes decennals de la seva restauració, que es celebren avui, no se'ns acut altre cosa que, fent una suprema síntesi del nostre parer, qualificar-la d'excel·lent. Hi ho apliquem sense cap mena de reserva a tota l'obra. Per l'orientació lloabilíssima que ha seguit, com expressa en el seu "Inici" al dir: "volem més fer història que no pas literatura", el que no priva de que l'estil amb que l'obra s'ha escrit, sigui tot ell acuradíssim com provinent del seu autor, per l'estudi complet que el Dr. Pinys ens presenta sobre la història, costums i vicissituds sofertes entorn de l'Ermita i darrerament, per la edició en qual es revela un exquisit gust i una presen-

tació difícilment superable.

El poble de Vallmoll ja té un lliure, en el que s'estudia la seva tan estimada ermita "cèlula viva de pietat" i potser a voltes nucli vital de la seva espiritualitat. Obra interessantíssima a més, per a tot-hom, car se'ns revelen gran nombre de dades i de costums referents a diversos períodes de la nostra història. A nosaltres, i modestament ho fem del d'ART I LLETRES, ens toca felicitar corralment al doctor Ramon Pinys per la seva nova obra, tot i pregant-li que continuï treballant en bé de la Patria i de la cultura.

J. C. P.

Nota.—En un altre lloc de la plana hi hem encabit un petit estudi sobre Vallmoll que el doctor Ramon Pinys ha tingut la gentilesa d'enviar-nos, a més de tres clixés que figuren en la seva obra, de la que acabem de fer-ne esment.

Un nou manifest de Marinetti

EL PLA ARTÍSTIC I LITERARI QUE ELS FUTURISTES VOLEN DESENROTLLAR A L'AFRICA

LA POESIA, LA PLÀSTICA, LA MÚSICA I L'ARQUITECTURA QUE PROJECTEN ELS FUTURISTES ITALIANS PER A L'AFRICA

No passa setmana que Marinetti no llanci un manifest futurista: guerrer, antiabissini, antibritànic, antiari, etc. En un mateix número de la publicació naturista - futurista - feixista "La Forza" (Torino, 31 agost) n'hi trobem dos de ben característics. Traduíem a continuació aquell on exposa el pla artístic i literari que cal desenrotllar a l'Àfrica:

"La poesia, la plàstica i la música africanes han estat fins ara realistes, estàtiques, minucioses, monòtones, nostàlgiques, i l'arquitectura africana ha estat un antipàtic plagió de les velles construccions àrabs.

Volem:

1.—Vèncer amb el material inspirador de l'Àfrica (lògic proveïment d'inspiració al nostre sentit aventurós artístic) la lúgubre crisi de temes;

2.—Expressar poèticament, plàsticament i musicalment les diver-

ses sensibilitats i els diversíssims estats d'ànim de les nombroses regions de l'Àfrica (costa interior);

3.—Interpretar profundament i ensens dominar italianament l'ànima diversa de qualsevulla raça colonitzant-la en l'art;

4.—Excloure tot realisme i tot fragmentarisme, fusionant pintura i escultura, tenint en compte la llum africana que aboleix, centuplica o deforma els volums i tenint en compte el brut i les ombres que a l'Àfrica són riques de blaus, de viola i de vermells diabòlics;

5.—Transfigurar sintèticament, dinàmicament i simultàniament els paisatges africans, carregant d'expressió llur diversitat i oposicions;

6.—Resumir veloçment moltes zones en vol amb aeropoieses, aeropintures i aeromúsiques que no tinguin res de les inspiracions europees;

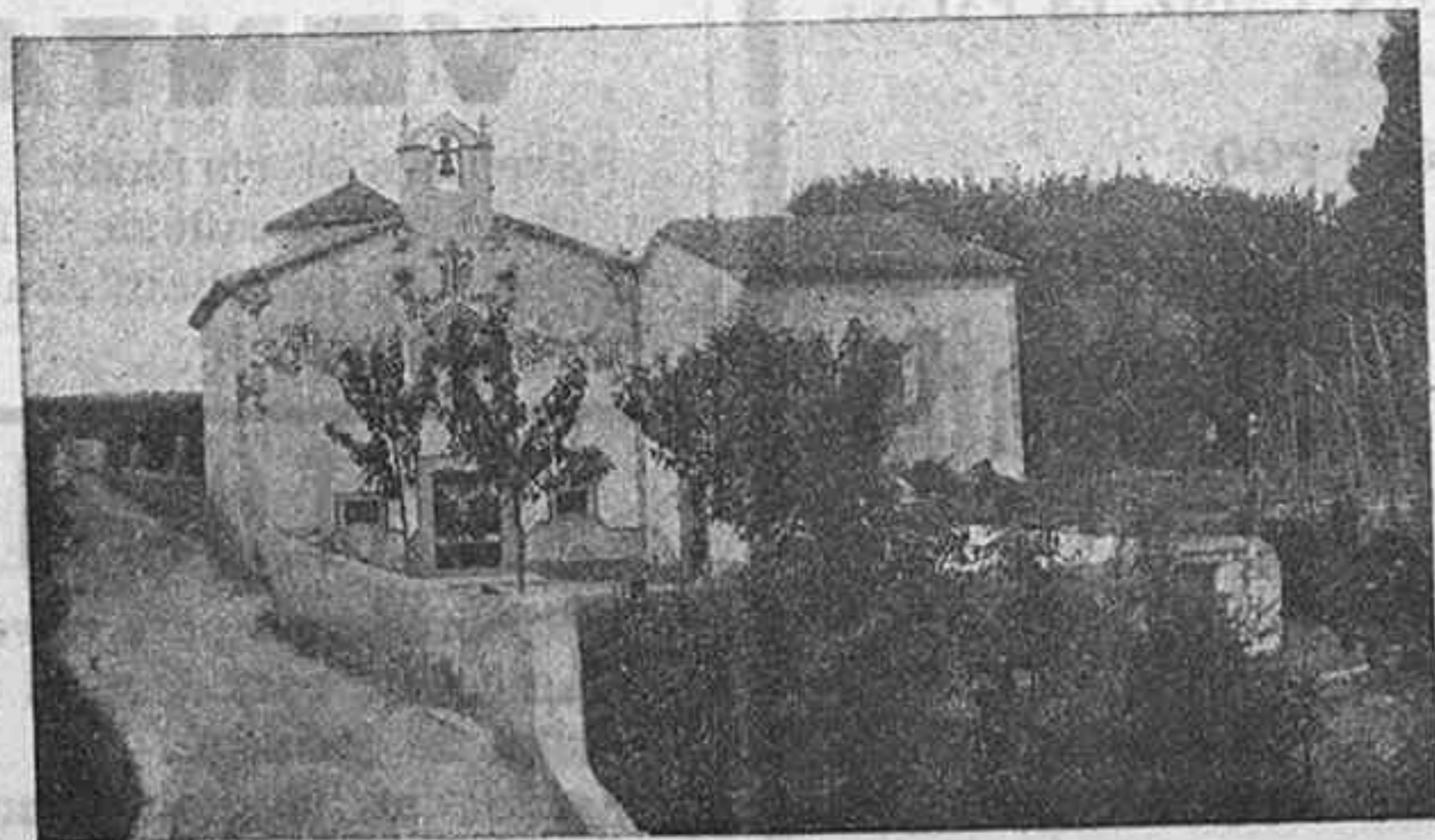
(Acaba a l'altra plana)

Vària

LA BIBLIOTECA SABADellenca

Aquesta interessant Biblioteca que editen els literats sabadellenca ha emprès les seves edicions, i per tot aquest mes publicarà un volum, el número 31 de la seva col·lecció. Aquest nou llibre de la Biblioteca Sabadellenca passa de les dues-centes pàgines, i conté tota la producció poètica de mossèn Camil Geis. dels poemes aplegats en aquest llibre han estat llorejats als Jocs Florals de Barcelona i a altres festes literàries de Catalunya.

(Passa a l'altra plana)

L'Ermita del Roser

NOTAS LOCALES

Sanatorio Marítimo de la Rabassada

Donativos recibidos
 Rafael Cañellas de Ochoa, 100 pesetas.
 Casa Productos "Azamón", 200.
 Dr. Enrique Guasch, 50.
 Sr. Cónsul de Méjico, 25.
 Gremio de Hoteleros, 15 docenas de tohallas.

Ofertar a un infant una guardiola de la "Caixa d'Estalvi de la Generalitat de Catalunya" és provocar-li la illsió de l'estalvi.

PROPIETARIOS

Dispongo de importante capital para invertir en préstamos.

Informará

Augusto Serres

CORREDOR DE FINCAS

CARRETERA BARCELONA

núm. 49

TELEFONO 1352

LA HERMANA SAN SULPICIO

Como era de esperar, la presentación de "La Hermana San Sulpicio" en el cine Metropol, obtuvo ayer un franco y lisonjero éxito, habiendo merecido la empresa cinematográfica elogios de los amantes del buen cinema por el gusto y acierto que han de mostrado en la selección de películas que hay anunciadas para la próxima temporada.

Auguramos para la sesión de hoy un lleno completo, ya que las cintas que completan el programa constituyen un nuevo y poderoso aliciente.

Antonio Segú

CORREDOR DE

FINCAS

MENDEZ NUÑEZ, 21, bajos

TARRAGONA

Despacho, 1195
 Particular, 1194

"L'estalvi és sagrat", amb aquesta divisa i per aquesta divisa va fundar-se la "Caixa d'Estalvi de la Generalitat de Catalunya".

Concurso del papel de fumar ZIG-ZAG

He sido favorecido con una preciosa bicicleta, en el concurso que ha celebrado la casa del papel de fumar "ZIG-ZAG", el industrial expendedor de tabacos Pedro Rabada, por haber alcanzado más libritos en el citado concurso, siendo el representante general para España los señores Hijos de Moliner, de Valladolid.

La casa del papel de fumar "ZIG-ZAG", prepara en adelante otros concursos para favorecer a sus consumidores.

DE SOCIEDAD

Con motivo de la celebración del Congreso de Arquitectos, tuvimos el gusto de saludar a nuestros distinguidos amigos don Buenaventura Bassegoda, presidente de la Asociación de Arquitectos de Cataluña, y a don Alejandro Soler March, de la Junta de Museos de Barcelona.

De Alcover ha regresado a esta ciudad nuestro buen amigo don Pascual Monravà.

ECLESIASTICAS

El último número del "Boletín Oficial" del Obispado de Urgel contiene el siguiente sumario:

S. C. del Santo Oficio: Condena-ción de dos obras, una del italiano Angel Cocles y otra del alemán Alfredo Rosemberg. — Circulares de Su Excia. Rdma. sobre la jornada Misiona y la Fiesta de Cristo Rey. — Nómina de ordenados. — Solución de los casos propuestos en la Conferencia de Octubre del año último. — Bibliografía.

RESTAURANT BUENSUCESO

CALLE BUENSUCESO, NUM. 6 y 7. Al lado de la Rambla de Canaletas y muy cerca de la Plaza de Catalunya. Se sirve a la carta a todo el mundo.

BARCELONA

NOTES OFICIOSES

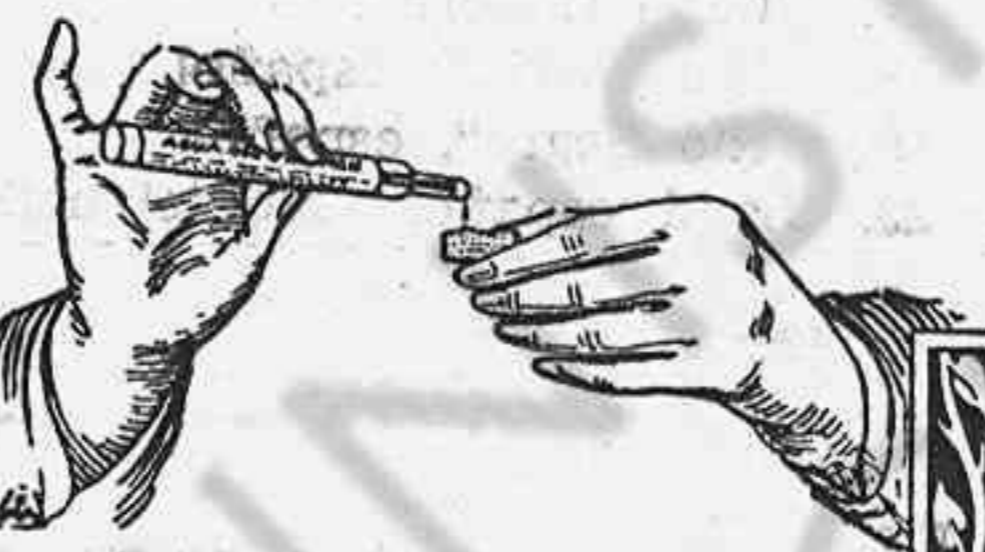
De la Oficina municipal de Turisme

Avui, a tres quarts de deu del matí, tindrà lloc la celebració de la tercera visita als nostres monuments sota l'itinerari hi ha conegut; per tant, hi són convidats a la mateixa tots aquells tarragonins que vulguin conèixer Tarragona. Preu per persona, 1'75.

Procedent de Fiume, entrà ahir al nostre port la motonau italiana "Verdi". Portant a bord un grup de vuit passatgers, els quals han vi-sitat la població.

Ahir visitaren la nostra ciutat, en viatge de turisme els estudiants anglesos de la Universitat de Cambridge, C. A. Eland i C. C. Lecas. Al vespre continuaren el seu viatge a Barcelona i Montserrat.

Els cotxes de matrícula estrangera que últimament han estat aci, són vuit: quatre francesos, dos alemanys i dos anglesos.

AGUA DEL CARMEN DE LOS CARMELITAS DESCALZOS DE TARRAGONA

es un antiespasmódico de eficacia inmediata en los

DESMAYOS, SÍNCOPES, DESVANECIMIENTOS, ATAQUES NERVIOSOS, etc

Dosis. — Unas gotas en un terrón de azúcar. Fricciones en las sienes y nariz, y pasada la crisis una cucharadita en media toza de caldo, café o agua azucarada

Al comprarla hay que tener la precaución de pedir que sea de los CARMELITAS DESCALZOS DE TARRAGONA cuyo nombre va impreso en las etiquetas y grabado en relieve en las botellas

DE VENTA EN FARMACIAS, DROGUERIAS Y CENTROS DE ESPECIFICOS

Demà visitaran els Monestir de Poblet i Santes Creus, els congressistes del II Congrés de Arquitectes i Odontòlegs de Catalunya.

Radio Tarragona

DIUMENGE, DIA 13

Emissió única

A la 1'00: Senyals horaris pel carrilló.
 A la 1'05: Sardana.
 A la 1'10: Música ballable.
 A les 2'00: Música variada.
 A les 3'00: Fi de l'emissió.

PROGRAMA, PER A DEMA, DI-L-LUNS, DIA 14

Emissió de sobretaula

A la 1'00: Senyals horaris pel carrilló.
 A la 1'05: Sardana.
 A la 1'10: Fragments de pel·lícules isarsueles.
 A les 2'00: Música variada.
 A les 3'00: Fi de l'emissió.

Emissió nocturna

A les 8'00: Senyals horaris pel carrilló.
 A les 8'05: Sardana.
 A les 8'10: Notes de borsa, marítimes i de turisme.
 A les 8'45: Retransmissió del servei especial d'informacions.
 A les 9'00: Servei meteorològic de Catalunya.
 A les 9'10: Música selecta.
 A les 9'30: Informació deportiva a càrrec del periodista senyor Trió Bas.

Quando su estómago funcione mal...

...no tome productos que tengan sustancias que puedan ser peligrosas. Recurra siempre a los que se usan para ancianos y niños de pecho.

En los casos de acidez y dolor de estómago es maravilloso el

DIGESTÓNICO

del Dr. Vicente

VENTA EN FARMACIAS

A les 10: Noves de darrera hora.
 A les 10'10: Fi de l'emissió.

CINEMA METROPOL

TEMPORADA 1935-1936

Avui 13 d'octubre

NOU APARELL ORTOFONIC MORALITAT :: EXIT PREUS POPULARS

PROGRAMA

La bella delatora

drama

La Hermana San Sulpicio

formidable producció en espanyol per Imperio Argentina i Manuel Lligero

ALMACENES MARSOL

HOY DOMINGO

GRAN EXPOSICIÓN

DE

LANAS FANTASIA para ABRIGOS

